

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	30 เม.ย. 2558	45	16280	3

ไช่ฮ่วน คำบอกคนล้านนา พะหยานการนำมาใส่ผักไล่แมลง

เมื่อมีไช่ฮ่วนหรือไช่โพงที่ปักแล้วไม่ออกมาเป็นตัว เวลาถือสายไปมาจะดังซุกๆ มีเสียงกระทบเปลือกไช่อยู่ภายใน ไช่ชนิดนี้เอง ชาวสวนนำไปวางไว้ตามแปลงพืชผักไล่แมลง โดยเฉพาะตัวเพี้ยหรือเพลี้ย

ปัจจุบันผู้คนโยยหาพืชที่ปลอดสารพิษ สารเคมี เพราะหากรับประทานพืชผักที่มีสารพิษตกค้างมีสารเคมีทางการเกษตรเจือปน เชื่อกันว่า จะเป็นสารที่ก่อมะเร็งร้ายในตัวตน

หากเราได้ศึกษาพะหยานปัญญาของผู้คน หรือชาวไร่ ชาวสวนสมัยก่อน เราจะพบสิ่งดีหลายประการทั้งด้านการปลูกพืชที่ไม่ใช้สารเคมี สารพิษ ยาฆ่าแมลง ศัตรูพืช ศัตรูข้าว แต่จะใช้วัสดุที่มีอยู่

ตามธรรมชาติในการเกษตร เพียงแต่ใช้การสังเกตว่า สิ่งใดบ้างที่มีคุณค่า สิ่งใดบ้างที่ต้องนำปรับประยุกต์ใช้ แล้วเกิดการทดลอง ทดสอบดูว่าจะเป็นเช่นใดบ้างกับ ผลการใช้สิ่งของวัสดุต่างนั้น

หรือบางครั้งอาจเป็นการบังเอิญ เช่นว่า เอาไช่ฮ่วนไปทิ้งแถวโคนต้นพืช โคนต้นไม้ที่มีดแมลงต่างๆอาศัยอยู่ เมื่อนานเข้าพวกมดแมลงหนีไปจากไช่ฮ่วน ก็ทดลองอีกครั้ง เอาเป็นว่าเรียนรู้ได้ในชีวิต

ประจำ สืบทอดบอกต่อกันมาจนเป็นความรู้จริง และสามารถนำมาใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

นี่ก็คือพะหยานภูมิปัญญาของผู้คนสมัยก่อน เรียนรู้จากของจริง จากชีวิตจริง ประสบการณ์ อาจซ้ำแล้วซ้ำเล่าเกิดผลดีในการป้องกันแมลง

หากเราลองสังเกตไช่ฮ่วน หรือไช่เฒ่า อาจเป็นเพราะมีกลิ่นเหม็น ไม่เป็นที่ประสงค์ของพวกแมลงต่างๆกระมัง พวกมันจึงพากันไปจากพืชผลต่างๆ

ในสมัยก่อนเราไปบ้านผู้คนล้านนา ตามแถวชนบทจะเป็นเปลือกไช่กรอบบนหลักไม้เล็กๆ กลางแปลงผัก แปลงหอมที่ปลูกไว้ตามชายเรือนหลังบ้าน นั่นก็คือพะหยานภูมิปัญญาจากการใช้เปลือกไช่มาป้องกันแมลงได้ดีแท้เน้อหู่เฮา

ภาพ เปลือกไช่ฮ่วน แหล่งเรียนรู้พะหยานล้านนา ม.6 ต.ดอนแก้ว อ.แมริม จ.เชียงใหม่

...นิคม พรหมมาเทพย์...